

## JAARVERSLAG 2011 VAN HET GENOOTSCHAP BELLE VAN ZUYLEN

### Samenstelling van het Bestuur

Edda Holm – voorzitter  
Netty van der Tak-Aschoff –vice-voorzitter  
Marjolein Hogewind-Laffrée –secretaris  
Margriet Lacy-Bruijn - penningmeester  
Anja Bastenhof  
Suzan van Dijk  
Rob Gielen

### Bestuursvergaderingen

Het bestuur vergaderde in 2011 zeven keer: op 11 januari, 15 februari, 22 maart, 31mei, 30 augustus, 27 september en 1 november.

## BIJeenKOMSTEN MET DE LEDEN

### Jaarvergadering 2011 en bezoek Zwitsers

Op 9 april vond de jaarvergadering van het genootschap plaats op Slot Zuylen. Na de gebruikelijke programmapunten werd er met warme woorden van de voorzitter afscheid genomen van Madeleine van Strien-Chardonneau, die haar functie als bestuurslid neerlegt. Gelukkig blijft zij haar werkzaamheden redactielid van de Cahiers voortzetten. Bloemen onderstreepten de erkentelijkheid voor haar jarenlange inzet en betrokkenheid bij het Genootschap. Ook Anjo Roorda heeft zijn bestuursfunctie opgegeven, maar hij was helaas niet aanwezig.

Tijdens een feestelijke koffiepauze werd een vijftiental de leden van het Zwitserse Genootschap welkom geheten met chocolade domtorentjes. Vervolgens hield Madeleine van Strien een lezing, ter ere van de bezoekende Zwitsers deze keer in het Frans, met de titel: “Deux Néerlandais découvrent la Suisse sous la houlette de Charles-Emmanuel de Charrière: Nicolas Warin ( 1766-1767) et Willem-René van Tuyll van Serooskerken ( 1799-1800) à Colombier. Een Nederlandse vertaling verzorgd door Margriet Lacy-Bruijn maakte dat het interessante en vaak grappige verhaal voor iedereen goed te volgen was. Het ochtendprogramma werd afgesloten met een geanimeerde en smakelijke lunch in het nabijgelegen restaurant Belle. De middag begon met een kort bezoek aan het kerkje en een rondleiding van de Zwitsers door het Slot door Netty van de Tak. Enkele leden sloten zich bij het Zwitserse gezelschap aan, anderen wandelden door de tuin en genoten van het mooie weer en het ooievaarsnest op het dak van het Slot. Na afloop ging men met eigen vervoer naar landgoed Goudestein waar de partyboot “de Dame van Amstel” gereed lag voor een tocht over de Vecht. Ook daarbij was de inwendige mens niet vergeten en al varend langs de buitens en herenhuizen die als stille getuigen van een roemrijk verleden in het rivierlandschap staan genoot men van een borrel met bitterballen en vervolgens van een Hollands buffet, dat zeer in de smaak viel. Na drie uur varen werden de Zwitsers met taxibusjes opgehaald en naar hun hotel terug gebracht.

Op zondag 10 april had het bestuur een extra programma opgesteld voor de bezoekende Zwitsers. De bestuursleden Edda Holm en haar man Robert Huijgen, Rob Gielen, Marjolein Hogewind en Netty van der Tak haalde de gasten 's ochtends op in het Maliehotel in Utrecht om vervolgens naar de Keukenhof te reizen. Helaas maakte het mooie weer dat de wegen rondom de Keukenhof heel vol waren waardoor de aankomst wat later was dan gepland. Ook de afgesproken ontmoetingsplek( de

hoofdingang) met de leden die op eigen gelegenheid waren gekomen zorgde voor verwarring, omdat men via de ingang naast de parkeerplaats de Keukenhof binnen werd geleid. Dit had tot gevolg dat een aantal leden de Keukenhof in kleiner verband heeft bezocht. Ook het vertrek per auto naar Noordwijk ondervond vertraging door grote verkeersdrukte. Maar eenmaal in Noordwijk genoot men op een terras aan zee van een door Elisabeth van Tuijll genereus aangeboden tractatie!

Daarna ging de reis naar Den Haag, waar een wandeling langs het Plein en het Lange Voorhout zou eindigen in restaurant Poentjak. De wandeling moest – alweer – vanwege tijdgebrek door files worden geschrappt, maar de rijstafel waarbij vele leden aanschoven was een feestelijke afsluiting van een intensieve en mooie dag.

's Avonds laat brachten voornoemde bestuursleden de Zwitsers weer terug naar hun hotel in Utrecht, waar ze moe maar voldaan afscheid namen.

Uit de vele enthousiaste reacties van de Zwitserse gasten kan worden opgemaakt dat dit drukke weekend een groot succes was.

### **Congres AIEF van 4t/m 11 juli 2011 in Parijs**

Het jaarlijkse congres van de AIEF ( Association Internationale des Etudes Françaises) vond dit jaar plaats in Parijs op 4,5 en 6 juli 2011 in de ENS (Ecole Normale Supérieure), 45, rue d'Ulm, Paris Ve. Onder leiding van Madeleine van Strien-Chardonneau werd op maandag 4 juli een sessie worden gehouden die geheel gewijd was aan Isabelle de Charrière ( Belle van Zuylen) en haar werk. Aan deze sessie werkten mee : Marie-Hélène Chabut (« Pourfendre les chimères du masculin et du féminin : les romans, contes et nouvelles d'Isabelle de Charrière ») Valérie Cossy (« Isabelle de Charrière : les lumières des femmes »), Suzan van Dijk, (« Isabelle de Charrière au XXIe siècle: la correspondance en ligne, méthodes, problèmes et perspectives »), Edwin van Meerkerk, (« Les écrits politiques d'Isabelle de Charrière et les Provinces-Unies de la fin du XVIIIe siècle »), Monique Moser-Verrey (« Isabelle de Charrière ' salonnrière virtuelle' : un réseau épistolaire du XVIIIe siècle »), Virginie Pasche (« Isabelle de Charrière, et la littérature du XIXe siècle naissant »),

Paul Pelckmans («Isabelle de Charrière, Les ruines de Yedburg (1798) ou le passif des Lumières »).

Een aantal leden, waaronder de voorzitter, woonden deze interessante dag bij.

### **Herfstbijeenkomst te Amerongen op 8 oktober 2011**

Een vijftigtal leden van het Genootschap kwam op 8 oktober j.l. naar Amerongen om in de herberg "den Rooden Leeuw" de herfstbijeenkomst bij te wonen, die in het teken stond van "Belle van Zuylen en de Vrouwen van Amerongen".

De stemming was zeer geanimeerd en velen waren verheugd elkaar weer te zien.

Na een welkomstwoord van de voorzitter Edda Holm lazen respectievelijk Madeleine van Strien ( in het Frans) en Caspar Laffrée (in het Nederlands) een drietal fragmenten voor uit brieven van Belle van Zuylen, waaruit bleek, hoezeer zij gesteld was op haar nichtje Annebetje, die na haar huwelijk op Kasteel Amerongen was gaan wonen.

Vervolgens gaf Nettie Stoppelenburg een rijk geïllustreerde lezing over de bewoonsters van het Kasteel Amerongen door de eeuwen heen, waaruit bleek dat vooral Margaretha Turnor in de 17<sup>e</sup> eeuw een grote en dominante rol heeft gespeeld bij de wederopbouw van het door de Fransen in brand gestoken slot. De in het archief gevonden boekhoudingen van verschillende bewoonsters gaven een mooi beeld van hoe de huishouding op het Kasteel werd gedreven en wat daar zoal aan te pas kwam. Na een lunch met koffie en broodjes konden de tuin en het Kasteel worden bezocht. Een drietal tuingidsen gaf uitleg en informatie over alles wat er in de schitterende tuin te zien en te beleven was en in het kasteel gaf de multimedia-presentatie van Saskia Boddeke en Peter Greenaway een goed beeld van het leven van de verschillende bewoners. Waarschijnlijk was er teveel te zien voor één middag, maar alleen al het prachtig gerestaureerde Kasteel was een plezier om doorheen te lopen.

## **NIEUWSBRIEF**

Ook dit jaar ontvingen de leden in de maanden juni en december een nieuwsbrief. De leden met e-mailadres ontvingen hem digitaal, de anderen per post.

Door middel van deze brief worden de leden op de hoogte gehouden van het te verwachten programma van het Genootschap, activiteiten van b.v. de Belle Werkgroep, concerten en lezingen.

## **DE LEESCLUB**

De leesclub bloeit en komt om de zes weken bijeen.

## **DE ZESDE BELLE-DAG, ZONDAG 13 NOVEMBER 2011**

Voor de zesde keer organiseerde de Belle-werkgroep, een samenwerkingsverband tussen het Genootschap, het Slot en de Vrienden van het Slot, dit najaar de Belle-dag. [De Belledag] Deze viel samen met de afsluiting van het seizoen op het Slot, op 13 november. De combinatie van 'afsluiting' met het jaarthema van het Slot, 'een goeie partij', had de Belle-werkgroep geïnspireerd om ook eens stil te staan bij de beëindiging van een huwelijk. Het leverde een bijzondere dag op, onder de noemer: Huwelijksperikelen in Belles tijd.

In het ochtendprogramma trad Dr. Dini Helmers op in de Gobelinzaal. Zij gaf in haar lezing een boeiend overzicht van het huwelijks- en echtscheidingsrecht in de achttiende eeuw, aan de hand van Catharine Rebecca Woesthoven, de vrouw en later ex-vrouw van de dichter Bilderdijk. Ook besteedde ze regelmatig aandacht aan de situatie van Belle, die wel wilde trouwen om in ieder geval 'in de geest' zelfstandig te kunnen blijven. Dat de spreekster een interessant en onbekend onderwerp aangesneden had, bleek wel uit de vele vragen na afloop.

Na de feestelijke lunch in de vergaderzaal begon het middagprogramma in de overvolle Gobelinzaal. Vol spanning beleefde het publiek de monoloog van Belle bij het overlijdensbericht van Constant d'Herminches. De actrice Marieke de Kruijf betoverde het publiek door haar natuurlijke en overtuigende vertolking van Belle van Zuylen en verwoordde belangrijke herinneringen aan Belles eigen aanloop naar het huwelijk. De monoloog (met geluidsfragmenten) is een bewerking door Jan-Jaap Jansen van het eerder met veel succes in het Slot gespeelde toneelstuk "Belle, of geen talent voor ondergeschiktheid" van Ineke ter Heege (Theatergroep De Kern). Het middagprogramma werd afgesloten met een rondleiding door het Slot en een drankje in de Blauwe Kamer.

## **PRESENTATIE CAHIER ISABELLE DE CHARRIÈRE EN OVERHANDIGING VAN HET RELIËF VAN BELLE VAN ZUYLEN AAN HET LETTERKUNDIG MUSEUM TE DEN HAAG, 24 NOVEMBER 2011.**

De presentatie van het 6<sup>e</sup> Cahier met de titel: "Isabelle de Charrière et ses divers violons d'Ingres" had dit jaar een heel feestelijk karakter, omdat deze bijeenkomst werd gecombineerd met de overhandiging, weliswaar in bruikleen, aan het Letterkundig Museum van een reliëf van Belle van Zuylen, gemaakt door de in 2000 overleden beeldhouwster Ton Sondaar. De erven van Ton Sondaar hadden dit reliëf in chamotte namelijk aan het Genootschap geschonken. Het zal een verdiend plaatsje krijgen in de Nationale Schrijversgalerij.

Een zestigtal leden en belangstellenden waren naar Den Haag gekomen om aanwezig te zijn bij deze gedenkwaardige gebeurtenis.

Geïnspireerd door het muzikale karakter van de titel van het 6<sup>e</sup> Cahier was de Zwitserse musicologe Irène Minder- Jeanneret uitgenodigd om een lezing te houden over de muziek van Belle van Zuylen, waarin zij op overtuigende wijze betoogde dat het oordeel als zou deze "kinderlijk" zijn, niet juist is. Om dit te benadrukken bracht de van Swieten Society met respectievelijk Bart van Oort, pianoforte, en

Francine van der Heijden, zang, prachtig werk van Belle van Zuylen en twee vrouwelijke tijdgenoten ten gehore.

Na de officiële overhandiging van het reliëf door de Voorzitter van het Genootschap aan Aad Meinderts, directeur van het Letterkundig Museum, was het woord aan Madeleine van Strien-Chardonneau om de tweejaarlijkse Belle van Zuylen-scriptieprijs uit te reiken aan Wyneke de Gelder voor haar scriptie, getiteld: "Op het raakvlak van Verlichting en Geloof: De Russische receptie van Jeanne Marie Leprince de Beaumont (1711-1780)".

Tenslotte nam het Genootschap met warme woorden afscheid van Robert Steiner, Ministre aan de Ambassade van Zwitserland te Den Haag, die jarenlang onze bijeenkomsten heeft opgevrolijkt met genereus gedoneerde Zwitserse wijn en die het ons deze keer bovendien mogelijk had gemaakt Irène Minder en de van Swieten Society uit te nodigen. De Heer Steiner, die per 1 januari 2012 met pensioen is gegaan, stelde zijn opvolgster aan ons voor in de verwachting dat de goede relaties van het Genootschap met de Zwitserse Ambassade zullen worden gecontinueerd.

Ook deze keer viel de "vin d'honneur" weer in goede aarde en werd er nog lang en geanimeerd nagepraat.